

บทที่ 5

ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแก่เสรีภาพและชื่อเสียง

ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแก่เสรีภาพ

กรณีเสียหายแก่เสรีภาพ บทกฎหมายที่บัญญัติไว้มี 2 มาตรา คือ มาตรา 445 และ 446 ซึ่งอาจแยกได้เป็น 2 ประการ คือ

1. ค่าชดใช้ขาดการงาน
2. ค่าเสียหายอย่างอื่นอันมิใช่ตัวเงิน

ซึ่งได้อธิบายไว้แล้วในบทเรื่องความเสียหายแก่ร่างกาย หรืออนามัย

ฎ. 929/2497 วัดจัดงานมหรสพโดยประสงครายได้จากกรณีที่มึคนมาทำบุญบริจาค เมื่อผู้ใดขัดขวางให้งานมหรสพต้องล้มเลิกโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ก็ย่อมเป็นการละเมิดทำให้เขาเสียหายต่อทางทำมาหาได้และเป็นการทำให้เสียเสรีภาพของวัดซึ่งวัดอาจเรียกค่าเสียหายอันมิใช่เป็นตัวเงินได้อีกด้วย

ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแก่ชื่อเสียง

กรณีที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 447 นี้ ย่อมหมายถึงการละเมิดต่อชื่อเสียงตามมาตรา 423 เพราะถ้าเป็นการละเมิดตามมาตรา 420 ศาลย่อมสั่งให้ตามมาตรา 447 ไม่ได้

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 447 บัญญัติว่า “บุคคลใดทำให้เขาต้องเสียหายแก่ชื่อเสียง เมื่อผู้ต้องเสียหายร้องขอ ศาลจะสั่งให้บุคคลนั้นจัดการตามควรเพื่อทำให้ชื่อเสียงของผู้นั้นกลับคืนดีแทนให้ใช้ค่าเสียหายหรือทั้งให้ใช้ค่าเสียหายด้วยก็ได้”

Against a person who has injured the reputation of another, the Court may, on the application of the injured person, order proper measures to be taken for the rehabilitation of the latter's reputation, instead of, or together with, compensation for damage.

ตามมาตรา 447 ให้เรียกร้องได้ 3 กรณี คือ

1. ให้ใช้ค่าเสียหาย
2. ให้จัดการให้ชื่อเสียงกลับคืนดี
3. ให้ใช้ค่าเสียหายและให้จัดการให้ชื่อเสียงกลับคืนดี

ซึ่งเป็นดุลพินิจของศาลที่จะเลือกสั่งอย่างใดก็ได้ตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด ในทางปฏิบัติการให้ชื่อเสียงกลับคืนดี ศาลมักจะนำประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 332 มาใช้บังคับโดยอนุโลม (ฎีกาที่ 939-940/2517, 126/2517, 4008/2526)

ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแก่สิทธิอื่นๆ

กรณีนี้ศาลจะเป็นผู้วินิจฉัยว่า ผู้เสียหายได้รับค่าสินไหมทดแทนประการใดโดยอาศัย มาตรา 438 มาวินิจฉัย เช่น ได้รับความเสียหายต่อสิทธิครอบครอง ศาลย่อมสั่งให้ปลดเปลื้องการรบกวนและเรียกค่าเสียหายให้ได้ (ฎีกาที่ 2812/2496, 2967/2524) หรือได้รับความเสียหายต่อสิทธิในการใช้ชื่อสกุล ชื่อเครื่องหมายการค้า ศาลสั่งให้เพิกถอนการใช้ชื่อสกุลและเรียกค่าเสียหายได้ด้วย (ฎีกาที่ 64/2501, 1364/2522)

คำถามท้ายบท

ข้อ 1. หนึ่งใน สอง สาม สมคบกันไปปล้นทรัพย์ที่บ้านของสี่ โดยระหว่างปล้นหนึ่งได้ใช้ปืนจี่สี่ และจับมัดไว้กับเสาเรือน ขณะที่เก็บกวาดทรัพย์สินอยู่นั้นหนึ่งจำได้ว่าสี่เคยบวชเป็นพระอยู่ที่วัดเดียวกับตนเมื่อ 10 ปีก่อนนั้น ด้วยความสงสารหนึ่งจึงบอกให้สองและสามคืนทรัพย์สินให้สี่จนหมดแล้วแก้มัดปล่อยสี่ให้เป็นอิสระ หลังจากนั้นก็แยกย้ายกันหลบหนีไป สี่จะฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนทางละเมิดได้เพียงใดหรือไม่

ธงคำตอบ

หลักกฎหมาย ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420, 446, 432

วินิจฉัย แม้การกระทำของหนึ่ง สอง และสาม จะไม่ทำให้สี่ได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สิน เพราะมีการคืนทรัพย์สินให้ไปแล้ว แต่การกระทำของ หนึ่ง สอง และสาม เป็นการร่วมกันทำละเมิดต่อ สิทธิและเสรีภาพของสี่

สี่มีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอันมิใช่ตัวเงินตามมาตรา 446 โดย ศาลมีอำนาจกำหนดให้ได้ตามจำนวนที่ศาลจะเห็นสมควร ตามพฤติการณ์และความร้ายแรงของ ละเมิด

ข้อ 2. ชาวเลียงหมูไว้ขาย ชาวบ้านอยู่ติดกับเขี้ยว จำนวนหมูที่ชาวเลียงได้เพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ และทำให้ส่งกลิ่นเหม็นรบกวนเขี้ยวเพื่อนบ้านเป็นอันมาก เขี้ยวได้ขอให้ชาวจัดการแก้ไขก็ไม่ทำ จนในที่สุดกลิ่นเหม็น ได้เพิ่มเติมขยายมากขึ้นสุดที่เขี้ยวจะทนทานได้ เขี้ยวจะฟ้องชาวได้รับผิดให้ อย่างไรหรือไม่เพียงใด

ธงคำตอบ

หลักกฎหมาย ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420, 421 และ 446

การกระทำของชาวเป็นละเมิดตามมาตรา 420 และมาตรา 421 เป็นการใช้สิทธิที่มีแต่จะ ออกให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่นในลักษณะที่เป็นการสร้างความเดือดร้อนรำคาญ และเป็นความเสียหายต่ออนามัย

เขี้ยวมีสิทธิฟ้องให้ชาวระงับการกระทำอันเป็นละเมิด ในขณะที่เดียวกับสามารถเรียกใช้ค่า สินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอย่างอื่นอันมิใช่ตัวเงินตามมาตรา 446 ได้